

FOAIA ILUSTRATĂ

În Monarchie: $\frac{1}{4}$ an fl. 1.50; 1 an fl. 6
În România: $\frac{1}{4}$ an lei 5.—; 1 an lei 20

Apare în fiecare Duminică

Redacțiunea și Administrațiunea:
Strada Măcelarilor Nr. 21

Anul I

Sibiiu, 31 Martie (12 Aprilie) 1891

Nr. 13

Cântece populare

din giurul Sibiiului. — Culese de F. Roșca.

Blăstēmul.

Lasă, lasă dragul meu,
Că tot ții 'ți-a părè rēu,
Ție rēu și mie bine,
Că tu te-ai lāsāt de mine,
Ție rēu, că te-ai lāsāt,
Și mie bine, c'am scăpat.
Dar' te bată, dragă, bată,
Cătă frunđă-ntr'o livadă,
Și cătă floare sē 'nchină,
Cătr'a soarelui lumină.
C'am fost rađă legănată,
Și cu dorul ne-nvătă;,
Dorul tēu m'o 'ngălbinit,
Dragostea m'o vestejit.
Ochiu tēi m'o fermecat,
Și gura ta m'o 'nșelat.
Și-acum 'mi-ai lāsāt un dor,
Sē 'ți-l port în sinișor.
Ce petrec eu, dragă, vai,
Nici nu-i moarte, nici nu-i trai, . . .
. . . Dar' te-ajungă și pe tine
Dorul, dragă, ca pe mine,
Dorul, dragă, care 'nfrânge,
Care uscă și te stînge. . . .
Când îi cerul făr' de stele,
Când is nopțile mai grele,
Când îi luna fără rađă,
Când îi noaptea mai noroasă.
Unde-i sta sē odihnesci,
Cu dorul meu sē-ți petreci;
Și când te-i pune la cină,
Dorul sē-ți fie lumină.
Ș'apoi dragul meu odor,
De-i murî, sē mori de dor,
Și sē mori nespovedit,
Că prea mult eu te-am iubit.
Sē mori de pușcă 'mpușcat,
Și de popa ne 'ntrebat;
Sē mori necuminecat,
Și de mine neiertat.

Limfa lui Koch.

Novelă de I. T. Mera.

I.

Anița era unica fiică a proprietarului Ioan Zamfirescu din Butuceni. Ea a pierdut pe mamă-sa când era în etate de abia 7 ani; înainte cu 5 ani a pierdut pe frate-seu, ear' doi ani mai în urmă pe soru-sa.

Lipsită din vîrstă atît de fragedă de iubirea mamei, Anița a crescut și s'a dezvoltat sub influența unei nesfîrșite dureri și pe inima ei, simțitoare dela naștere, s'a aședat o tristeță, care era mîrginașe cu melancolia.

Încă din copilărie îi plăcea a se retrage în vre-un loc ascuns al casei, ori pe vreme frumoasă sub umbra pîrului celui mare din grădină și cu ochii perduți în depărtare ședea ciasuri întregi nemișcată în acea dulce singurătate, rătăcind cu gîndul departe în acele vremi frumoase, precînd avea și ea o mamă, la al cărei sin iubitor găsia în năcazurile ei copilăresci scut și o dulce mîngăiere. Din când în când peptul ei scăpa câte un suspin dureros, ear' la sfîrșit o năpădeau lacrēmile și un plâns rēcōritor îi ușura sufletul și îi spăla ochii.

Aceste sentimente s'au întărit și mai mult în inima ei prin perderile, pre care mai tîrziu a trebuit sē le îndure și astfel din Anița s'a dezvoltat o fecioară, care cunoscea această lume numai de pe partea ei posomorită.

Ori-și-cine o vedea cu fața ei palidă, cu buzele totdeauna dispuse spre o ușoară și amarnică zimbire și mai vîrtos cu ochii ei mari și vineți, din care prelîngă o rară inteligență strălucia o ângerească blîndeță și bunătate și care pe jumătate deschiși, cum erau, arētau un fel de continuă somnolență, un desgust și nemulțumire, — se simția atras de această ființă blîndă și cetindu-i din față istoria suferințelor, era cuprins de o vie compătumire pentru dînsa.

Aceste însușiri, — împreunate cu bogăția lui Zamfirescu, — făceau, că Anița era mereu încungiurată de curtenitori și cei mai distînși candidați la însurătoare se siliau a câștiga favorul domnișoarei Zamfirescu. Ei erau toți bine primiți în casele bētrînului proprietar, care nu cruța nimic, pentru de a procura fiicei sale o continuă și plăcută distracție.

Astfel tinēra fecioară s'a recules încetul pe încetul de sub greutatea loviturilor, ce a suferit, și în sfîrșit în persoana tinērului avocat Dimițescu a găsit un obiect, în care își putea concentra toată iubirea, ce simția inima sa pentru iubiiței sei trecuți la cele vecinice.

De câte-ori stetea față 'n față cu logodnicul ei și el îi vorbea despre fericirea vieții lor conjugale, pleoapele Aniței se deschideau mai tare, ochii ei străluciau cu vioiciune, fața i-se încălzea de o roșată ușoară, ear' zimbetul amarnic de pe buzele ei subțirele părea, că dispăre pentru o clipă. Căci nu este în această lume nici o durere, care să nu se topească sub focul iubirei, de care este capabilă inima unei copile de 19 ani.

Bătrânul Zamfirescu hotărise, ca nunta să se țină în luna lui Maiu, ear' zilele treceau a lene în mersul lor obicnuit de atâtea și atâtea veacuri.

II.

Era pe la sfârșitul lunei lui Martie. Un vânt cald dela miadă-și topise coaja de ghiață, cu care earna a îmbrăcat pământul și sub suflarea lui caldă earba începea a încolți, adimenită de rațele vesele ale soarelui primăvăratec, și pe dealuri și câmpie se întindea ca un covor subțire o verdeață tină și înveselitoare. Atrăși de frumseța vremii, Zamfirescu cu fiică-sa și cu viitorul seu ginere au eșit la plimbare pe dealurile din nemijlocita apropiere a orașului lor.

De multă vreme Anița nu a fost atât de veselă ca în acea zi frumoasă. Obrajii ei rumeniseră sub căldura soarelui și sub oboseala urcării, ear' din ochii ei strălucia dorul de a trăi în această lume frumoasă și de a fi fericită. Ea urca ușoară cărările umede și lunecoase și se opria locului numai pentru de a asculta mai atentă corurile pline de armonie, cu care cântăreții pădurilor preamăreau renascerea naturei și pentru de a privi cu gingășie la Dimitrescu, în ai cărui ochi i-se părea, că azurul nepătat al cerului se reoglindează maiestos.

Dar' precând Anița urca poteca unei coaste pezișe, ea se opri deodată locului simțind, că sângele îi năvălesce în față, că peptul îi ferbe și se încălzește, ear' în gură i-se răspândește deodată un gust neplăcut de sărătură. Ea stătu câteva momente nemișcată, apoi tuși și aruncă pe earba înverdită o gură de sânge roșu și cald. La vederea lui Anița tresări, ea acoperi repede cu piciorul locul unde căduse sângele, înaintea ochilor i-se întunecă, ear' un fior rece și neplăcut îi trecu prin toate fibrele trupului. Ea recunoscu îndată nemărginita importanță, ce o are acel oaspe urit și neașteptat și dinaintea ochilor ei sufletesci se perëndară într'o clipă toate urmările, ce poate ave această boală.

Sârmana Aniță, abia se mai putea ține pe picioare; o slăbiciune atât de grozavă a cuprins-o, încât fu nevoită să se lase aproape fără de simțiri în brațele bătrânului ei părinte. Numai buzele și-le strângea cu încordare, ca nu cumva să-i năpădească afară sângele, care curgea mereu ca dintr'un isvor nesecat umplând goliciunea gurei sale, — și mirele ei era de față.

Părintele copilei îl rugă pre Dimitrescu, să meargă acasă după o trăsură și după-ce el s'a depărtat, Anița scuipe sângele adunat în gură, apoi răzimată de brațul tătâne-seu se trase până la un bolovan de peatră din apropiere, pe care se aședă. Zamfirescu aduse din păreu apă cu pălăria, Anița își spală gura, își udă puținel templele și fruntea, apoi beu câteva înghițituri, — și sub această răcoreală i-se părea, că se deșteaptă din buimăceala ce o cuprinsese.

Ea se uită cu durere împregiur, apoi ținti ochii la părintele seu și dișe suspinând:

„Tată, eu am să mor!“

Două lacrimi lunecară atunci pe obrajii pâliti ai fecioarei, ea își astupă fața cu amêdoue mânilor și isbucni într'un plâns amar.

„Aniță, scumpa mea copilă, liniștescete“, dișe Zamfirescu abia ascundând durerea, de care era sbuciumat peptul seu părintesc. „Liniștescete-te, ca să nu te năpădească earași sângele. Și nu te teme, fiica mea, de nimic, sângele ți-a venit numai din cauză, că prea repede ai urcat dealurile, — liniștescete-te, Aniță dragă“. Apoi el o udă earași cu puțină apă și ea, după-ce suspină odată din greu, își șterse ochii și obrajii udați de lacrimi.

Dar' această oboseală nu a rămas fără urmare. Sângele, care mai încetase, a năpădit-o earași mai tare, ear' slăbiciunea progresează atât de repede, încât Anița avea lipsă de spriginul tătâne-seu, pentru-ca să se poată ține în sus.

În sfârșit după o jumătate de cias sosisi și Dimitrescu în fuga cailor cu trăsura. Vederea lui a fost pentru Anița o nouă și puternică iritație; vedându-l că se apropie, ea a devenit mai palidă, inima îi bătea cu vehemență, — și biata copilă își astupă fața în palme, voind par'că să ascundă realitatea înaintea logodnicului seu. Dar' înzadar, realitatea nu mai putea fi ascunsă, — Dimitrescu a observat tot și ochii lui arătau mâhnire și neliniște sufletească.

Dimitrescu luă pre Anița în brațe și o duse în trăsură; el ocupă loc în fața ei și de câte-ori privirile lui întâlneau pe ale ei, Anița tresăria și un fior rece îi trecea prin creeri până în adâncul inimei. I-se părea, că din culmea fericirii sale a cădut în adâncimea unui abis fără fund, în care străbăteau numai două rațe de lumină, rațele din ochii lui Dimitrescu, dar' și acele rațe erau slabe și sficioase.

Sosită acasă Anița s'a pus în pat și sub tratamentul rațional al doctorului Buna hemoptisia a încetat cu desevîrșire după trei zile. Dar' întrebând de Zamfirescu, doctorul se exprima foarte rezervat asupra prognosei, căci erau multe momente nefavorabile în anamnesa și starea tinerei bolnave.

Cu toate aceste reconvalescența înainta repede, o excelentă poftă de mâncare îi dădea puțința a lua o hrană aleasă în măsură îndestulitoare,

— și Anița avea chiar momente de o bună dispoziție sufletească și se mângăia cu nădejdea, că acea întâmplare neplăcută va trece fără urmări mai serioase.

Bătrânul Zamfirescu ședea ciasuri întregi lângă patul fiicei sale, îi citia diare și în deosebi una din cele mai plăcute și mai vesele lecturi ce a găsit Anița în literatura noastră: Amintirile din copilărie ale lui Creangă. La șiretlicurile băiatului din Humulesci Anița zimbăia voioasă, și încântată de limba verde și neaoșă a marelui povestăș, exclama tot acuș, acuș:

„Frumos, prea frumos!”

III.

La vre-o 8 zile după bolnăvirea Aniței, Zamfirescu intră în o Duminecă înainte de amiazi la copila sa și o întrebă, dacă e dispusă a primi pe Dimitrescu?

Copila își arangia plapoma, își dete șuvițele de păr pe după urechi și emoționată făcù tatălui seu un semn afirmativ.

Zamfirescu deschise ușa și tinêrul avocat intră sfios în camera miresei sale. El se închină cu respect, apoi se oprî în picioare cu pălăria în mână în depărtare de vr'o trei pași de patul Aniței.

Dimitrescu era surprins și oare-cum perplex. În adevăr, mireasa s'a schimbat în opt zile foarte tare.

Obrajii ei totdeauna paliți căpătaseră o culoare galbină-verdie, ochii ei somnolenți erau retrași adînc în orbite și aveau expresiunea unei oboseli bolnave; ei erau încungiurați de două cearcâne vinete, ear' prin pielea sbârcită a templelor se zăriau vinele subțirele de culoare verde-vineție. Buzele îi erau atât de palide, încât nu se mai deosebiau de pielea obrazului, ear' nasul se ascuțise.

Sêrmana copilă, culcată în patul ei alb ca zăpada, cu fața încungiurată de părul blond, undulos, despletit, și acoperită cu o plapomă de mătăasă vînetă, — ea părea ca o dină din poveste, ca o fată de împărat, care zăcea pe patul morții, și pentru a cărei vindecare împăratul făgăduise comori fără de număr și chiar mâna unicei sale fete.

Două Pete roșii apărură în obrajii Aniței la vederea logodnicului seu, — dar' ele dispărură preste puțină vreme earăși, — și ea început a vorbi cu glas șovăitor astfel:

„O, Dimitrescule, de mult nu ai fost la noi!”

„Doctorul m'a oprit a intra“, răspuse Dimitrescu rece.

„Poate fi doctorul Buna atât de neîndurat, să nu permită cuiva intrarea la mireasa sa“, observă Anița, muncită de un gând, care încolțise în sufletul seu și care îi strîngea convulsiv inima,

Urmă o tăcere neplăcută, conturbată numai de ticăitul ciasornicului de pe părete, care prin monotonia lui hipnotisătoare favoriza desvoltarea șirurilor de gândiri, care sbuciumau creerii ambilor logodnici.

„Șeđi, Dimitrescule“, început Anița earăși, „ași dori să te întreb despre multe și atât de multe așa voi a-ți spune. Veđi, eu am fost și sînt încă bolnavă, mi-e teamă, că nunta noastră va trebui să se amîne... Dar' ce e nou în oraș, ce se vorbește despre mine? — Șeđi, Dimitrescule, de ce nu șeđi?“

(Va urma)

Afrodita.

O povestire din vechia Elada. De Ernst Eckstein. — Traducere din nemtesce.

(Urmare).

Câtva timp mai ascultă Acontios, pus pe gânduri, la pertractările, ce se urmau între fete și unii artiști mai bătrâni; apoi plecă înderăt foarte indispus.

Nu departe de monumentul, pe ale cărui trepte steteau cele șese buchetiere, veđu o mare îmbuldeală.

Vendetoarele, cari mai adineaori erau împregiurate de atâta lume, acum stăteau aproape singure; numai un bonvivant mai bătrân mai povestea cu cea mai frumoasă. Celelalte căutau cam supărate înspre partea, unde un centru oarecare trebuia că atrage și ține încătușată lumea bărbătească, care curgea din toate părțile.

Acontios, care avea simțemântul amar, că nu are nici o grabă, deoarece-ce fără model în curînd trebuie să-și curme toată lucrarea, se apropiă și el de grupa, care se făcea din ce în ce mai mare și zări în mijlocul înghesuelei pre frumoasa Neaira, ținînd cu grație un coșuleț la pept, ear' cu dreapta împărțind la buchetase și cununi legate cu măiestrie. Făcea în adevăr o minunată figură în haina ei trandafirie, care, cu tivul de sus bogat brodat cu fir de argint încungiurându-i grumazii cei plini, cădea pe umeri în jos, prinsă cu două agrafe, arangiate cu gust.

„Mie, mie, Neairo“, se auđia din toate părțile.

Până bați în palmi coșulețul ei plin cu vîrf, fî deșertat, și acum se vîrsă o ploae de monede de argint într'însul, ear' ea cu surisul pe buze mulțumia tuturor în dreapta și în stînga.

Cel din urmă, care cumpărase un buchet, a fost Conon. Nereușita de ieri nu lăsase pre rîșgăitul aristocrat să închidă măcar un ochiu. Până aci era indiferent față de Neaira; acum începea să-l intereseze. Două oare după rîșăritul soarelui se pusese în trăsură. Dela Oloros aflase, că noua cântăreață, care dintr'odată se ivi în oraș venind din insula Dromiscos, în oara dela amiazi vinde

flori la monumentul lui Creon. Avea dar' cea mai bună și mai potrivită ocazie să-și vorbească. Conon stetea acum aproape de florăreasă. Și ceea-ce nu-și aruncă în coșuleț, ci îi puse cu un aer sărbătoresc în mână, nu era un ban de argint, ci o monedă persică de aur. Contrar tonului frivol, cu care se apropiase ieri de ea în drumul țerei, acum arăta o rezervă cavalierească.

„Neairo“, dișe el mormăind, „îmi pare rău din inimă de întemplantarea de ieri, care n'a fost decât urmarea unei vinoșii necuvenite. Vrei să-mi dai ocaziune să te conving, cât de sinceră este părerea mea de rău? — Îmi permiți să-ți spun...“

„Deu!“ răspunse Neaira rîdînd, „eu nu sînt una din cele, care ține minte! Am înțeles prea bine, că olimpicul răsfeț al lui Liaios vorbea din tine. Într'aceea ține să-ți dau îndărăt acest pumn de drahme.“

„Mă rog!“ replică Conon, nevoind să primească. „Îmi vei permite, să recompensez arta ta așa, după-cum îmi convine mie. Dar' răspunde-mi: ești învoită ca...?“

„Domnule, nu te înțeleg“, dișe Neaira dînd din umeri. „Sîntem achitați, și eu n'aș ști ce ai mai ave să-mi spui.“

„Ean priviți la prietenul nostru Conon!“ resună acum vocea lui Oloros, care aușise cuvintele din urmă. „Nu se dă legat, nesăturatul! Deapurrerea amabil față de frumusețe, deapurrerea aducînd omăgii grațiilor înfloritoare.“

Apropiindu-se apoi și mai tare de Conon dișe încet, dar' totuși destul de tare, ca Acontios să poată auși: „Gîndesce-te la Cydipe!“

„Eh!“ replică Conon.

„Te simți atât de sigur?“ întrebă Oloros.

„Cu desevîrșire.“

„Eu aușii contrarul.“

„Ți-s'au spus minciuni, minciuni goale, pentru-că numai cea mai urită reavoință poate desfigura un fapt atât de notoric. Archonta Charidemos 'mi-a dat cuvîntul seu în fața martorilor, și dacă vei mai trăi până la eamnă, sperez să ved între nuntașii mei pre prea istețul Oloros.“

Oloros dete din umeri.

„Charidemos și fiică-sa Cydipe, — prietene, nu sînt una și aceeași. De altcum nici Charidemos nu va fi tocmai încântat, dacă viitorul seu ginere chiar în mijlocul străzii cere dela o buchetieră o întălnire secretă.“

„Am făcut eu așa ceva?“

„Așa 'mi-se pare.“

„Ași!“

În acest „ași“ se exprima încredințarea, că lui, aristocratului Conon, toate îi sînt îngăduite, chiar și ce altor muritori s'ar lua în nume de rău. Cu toate aceste urmă tinărului celui palid, care-l trase după sine.

Acontios stătuse în nemijlocită apropiere. Nu scăpase nici un cuvînt din conversația prietenilor. „Gîndesce-te la Cydipe!“ Aceste cuvinte aveau

un timbru particular profetic. Ce fel de fată era această fiică a lui Charidemos, ale cărei decisiuni aveau atîta valoare? Dela Melanip, preotul Afroditei, aflase Acontios, că Charidemos era un om sever și cu o voință neînduplecată. Numai o fată cu o neobicinuită energie de caracter putea să-și valoareze propria părere în fața unui astfel de tată. Și că ea va face acest lucru, că ea nici decât nu era prea încântată de pețitul lui Conon cel strălucit, după-cum presupunea vanitosul bărbat, — aceasta părea, că o înțelege Acontios aieva din cuvintele lui Oloros. — Nu scia cum și ce: dar' această Cydipe, pre care o cunoscea numai după nume, deșteptă în sufletul lui simpatii ascunse, și cu fantasia vie a artistului el își înfățișa în vii colori figura ei nobilă și măreață, ochiul ei blînd, dar' poruncitor, zimbetul ei fermecător, care a fost deajuns să fie amintit, pentru-ca chiar și îngâmfatul Conon să 'i-se plece cu toată protestarea lui exterioară.

Stăpănit cu totul de aceste gînduri, nici nu aușise, că Neaira îl striga pe nume. Cu pas grăbit se întoarse înspre oraș; înghesueala și sgomotul din Strada Portului îl conturbau în contemplațiunile sale visătoare. Afară de aceea își mai aduse aminte și de opera sa de artă, care-l preocupa de atîta vreme: păstorita, care revenia acasă, al cărei prototip îl căuta. Într'aceea simția tot mai mult trebuința de a se reculege cu spiritul și de a prelucra variatele impresiuni ale excursiunei, ce tocmai făcuse, în liniștea perfectă a camerei sale.

Pe la o oară după amiadi ajunse earășî înaintea casei gazdei sale. La întrebările ei circumstanțioase el răspunse numai pe scurt, și întră în atelierul seu, unde blocul cel mare de marmoră se uita la el mut și trist, ca-și-cînd ar fi voit să facă artistului imputări pentru nereușita acestor prime încercări. Cu toate axiomele filosofice, cu care încerca să se convingă, Acontios se simția cu desevîrșire indispus. Se duse dar' în grădiniță, unde Coronis cultiva puțină legumă și pomi. Era un loc de vr'o șeptedece până optzeci coți pătrați, închis de trei părți cu zid, ear' în a patra despărțit de o altă grădină învecinată numai prin un gard viu de mirt. În fundul grădiniței erau smochini, migdali și rodii. În stratul cel lung în preajma gardului de mirt era un șir colțuros de meri cidonici (gutui), ale căror fructe fulgoase Coronis le făcea compot pentru a le mânca cu papă de orz, bucata ei de predilecție. În mijlocul grădinei se afla o mică ridicătură. Aici stătuse cândva o figură de lut. Acum locul dimpregiurului pedestalului durat din cărămidă era învîlit de tufiș, — afară de un potec îngust, care ducea în sus. Din pedestal făcuse Coronis cu ajutorul unui bun vecin un fel de bancă, pe răzimătoarea căreia săpase un distichon, povestind cu multe greșeli despre plăcerile liniștei sufletesci și ale odihnei.

Aici se opri Acontios. Privirea lui străbătù printre tufe în grădina vecină, unde un moșneag foarte bătrân, cu barbă albă lungă, tocmai tăia ciorchine de struguri mari negri, pentru a-i pune pe o scoartă împletită din paie. Un dulău mișos, cu ochi deștepti, ședea lângă el cu capul întins

O frumsețe maurică.

pe labele dinainte. Din când în când cănele își ridică nasul în vânt, urmecând și mornăind infundat.

„Taci, Cheimon“, dăcea atunci moșneagul amenințând cu cosorul, și Cheimon închidea earăși

ochii rămânând întins pe pământ și liniștit, — o vie ilustrație pentru distichonul bunei Coronis.

(Va urma).

Schițe din grădinărit.*)

De Dumitru Comșa.

IV.

Begoniile.

(Cu ilustrație).

Numele acestor flori minunate este datorit botanicului M. Bégon, odinioară guvernor în St.-Domingo.

Există fel și fel de soiuri, pre care grădinarii moderni continuă a le sporî așa dîcînd în nesfîrșit. În anii mai din urmă s'au introdus soiuri de o rară frumșeță și întrunind condiții mai favorabile decît aproape toate celelalte flori. Ca dovadă pot servi constatările ce urmează:

Begoniile tuberculoase, de care mă ocup aici, se disting prin o trăinicie oare-cum neperitoare. În adevăr, pentru a prăsi și sporî begoniile n'avem decît să ne pro-

Fig. 3.

curăm câteva tubercule (modălci), care, sădite în condiții priincioase, se măresc treptat și adese dau naștere la tubercule mai mici, numite pui. Atât tubercula-matcă, cât și puii, fie ori-cât de mici, se resădesc și înfloresc an de an.

Scritorul acestor șire 'și-a fost cumpărat, sînt acum 8 ani, o tuberculă de mărimea nucei. Într'aceea tubercula a ajuns mărimea pumnului și a dat naștere la preste 20 tubercule mici, care și ele au sporit repede în mărime. Chiar și puii mițitei înfloresc cu îmbeșugare și fără întrerupere, începînd din Iunie sau Iulie și până în ajunul gerului. Aceeași se poate dîce despre bucățile ce dobîndim prin tăierea cu cuțitul sau prin rumperea cu mâinile a tuberculelor mai bătrâne. Pe scurt, begoniile se pot sporî cu mare înlesnire.

O însușire prețioasă este, că tuberculele se pot ierna deasemenea cu înlesnire, în amestec cu pămînt sau năsip uscat. Iernarea poate ave loc până și în hîrtie, săculețe, oale etc. Singura cerință este să le păstrăm la un loc scutit de ger, căldură și soareci, asemenea cartofilor.

Begoniile se disting între altele prin frumșeța și eleganța foilor și cotoarelor și mai ales prin a florilor numeroase, strălucite și dăinuitoare, care continuă a se ivi

earăși și earăși, alcătuiind un buchet drăgălaș de o mare și oare-cum neperitoare frumșeță.

O altă însușire prețioasă este, că, în deosebire de multe alte flori, begoniile reușesc chiar și în condiții puțin priincioase și că pot fi cultivate una câte una sau în grupe mici și mari sau ca avînd să împrejmuască flori de alte specii, cum și în oale.

Begoniile cer un pămînt foarte mînos, fraged, lucrat adînc și încâtva năsipos. Pămîntul trîndos, seceta și arșița prea mare a soarelui nu le priesce.

Prelîngă că e anevoioasă, prăsirea din sēmîntă presupune multă dibăcie și luare aminte; altcum nu reușese. Remîne dar' să ne procurăm tubercule crescute gata. Prețul unei bucăți variază dela 5 până la 50 cr., și chiar 2 fl., potrivit cu mărimea și mai ales cu soiul la care aparține. Chiar și cele mai mici tubercule înfloresc deja în anul prim. În orașele noastre mai mari se capetă în prăvăliile de sēmîntă. Grădinarii vînd și ei tubercule cum și oale cu begonii odrăslite.

Tuberculele se plantează prin Martie sau Aprilie în oale mici de flori. După 3—4 săptămîni plantele se scot din oale cu pămînt cu tot și se sădesc în grădină. De asemenea se vor sădi begoniile, pre care le-am fi procurat în oale dela grădinari sau din piață.

Pe timp uscăcios și cald, begoniile se udă în aproape fiecare seară; pămîntul se scormonesce în 3—4 rînduri și se curăță de burueni.

În ajunul iernii, plantele se scot din pămînt, tîind apoi cotoarele până lîngă tubercule, care se ierneză în modul descris. Puii ce i-am întălni în vecinătatea tuberculelor se vor pune și ei la iernat. De cu primăvară, tuberculele se plantează din nou în oale și apoi în grădină.

Aș prea lungi expunerea voind și numai să înșir cu numele una câte una speciile și soiurile (varietățile) atît de numeroase. Voiu face deci amintire de câteva specii și varietăți mai alese. Pentru a înlesni orientarea le voiu împărți în grupele următoare:

1. *Begonia Sedeni* cu foi lungurețe și flori cireșii, 6 cm. late. Mai presus de celelalte sînt negreșit soiurile: *Begonia Sedeni* magnifica cu flori mari și brilante și *Begonia Sedeni Victoria* cu flori de un roșu în adevăr strălucit.

2. *Begonia Veitschii* cu tubercule netede, foi aproape rotunde și foarte late. Florile apar câte 2—3 la un loc, în colorare cireșie și portocalie. Staminele, adecă firele cuprinse în flori, sînt aurii. Reușesc și în arșița soarelui, cer însă udături din greu.

3. *Begonia Pearcei* fără cotor, cu foi de un verde închis și flori cam mici, galbine-aurii, une-ori portocalii sau și arâmii. Dintre soiurile mai vestite amintim: *Mastodonte*, *Lemoinei* și *Camellia*.

4. *Begonia Froebelii* cu numeroase flori cireșii, foarte scilpicioase. În oale reușese mai bine decît în grădină. Cu totul osebit este soiul *Montblanc* cu flori albe.

6. *Begoniile corcite* (hibridele). În timpul mai nou s'au introdus sumetenie de corciturii excelente. Cotoarele ajung înălțimea de 20—40 cm. și se disting prin foi elegante, ascuțite, de un verde deschis. Florile sînt foarte mari, simple sau învoalte, reprezentînd întreagă scala de colorii roșii. Cîteva soiuri au flori albe. De altcum begoniile corcite se subîmpart în două grupe osebite anume în:

Begonii cu flori mari, trandafrii sau roșii fel de fel. Soiul numit uriaș (var. *gigantea*) se distinge prin flori de câte 10—15 cm. în diametru. Soiurile cu mîndre flori învoalte sau pline (var. *flor. pleno*) sînt ceva mai gingașe, dar' și mai frumoase. (Fig. 3).

Begonia erecta superba are cotoare drepte, la vîrf crengoase, purtînd flori deschise, rotunde și mari, de un roșu sau portocaliu foarte viu. Există numeroase soiuri cu flori învoalte și adese lipsite de cotor.

*) Veđi: Nr. 9 și 10.

O frumsețe maurică.

(Cu ilustrațiune.)

Pe termenul nordic și vestic al Africei, prin Marocco, Algeria, Tunisia se află mai ales prin orașe și prin satele de pe șesul litoral o numeroasă populațiune maurică. Descendenți ai vechilor Numiți, care s'au amestecat cu toate popoarele, care au stăpânit țeara lor în decursul veacurilor, dar' mai ales cu Arabii, care s'au stabilit pe acolo înainte de a cuceri Spania și după-ce au fost isgoniți din această țeară prin Filip al II-lea, Maurii de azi sunt un neam de oameni, care au moștenit prin încrucișările de rasă dela antecesorii lor o frumsețe aleasă trupească, dar' nu și însușirile alese intelectuale ale lor. Mai albi la față, ca Arabii și Berberii, ei sunt oameni de statură înaltă, svelți, cu nas acuilin, cu ochi negri focoși, cu păr îmbelșugat negru, adevărate tipuri de frumsețe bărbătească, dar' pagubă, că frumseții trupesci nu corespund și însușirile intelectuale și morale. Maurii de azi sunt oameni cu puțină energie, molateci, lași, vicleni, dar' și voluptuoși, avari și hrăpitori. Cu astfel de însușiri ei nu ocupă un loc mai de frunte între celelalte populațiuni ale Africei nordice; dintre ei se recrutează mai ales numai cafegiii, meseriașii, precupeții de prin orașe și grădinarii și muncitorii dela țeară.

Dacă pentru frumseța trupească bărbații sunt lăudați, cu atât mai virtos pot fi lăudate femeile maure. Ele au forme pline, mlădioase, molatece, ochi înfocați, dinți frumoși și o peliță brună deschisă, care primesc foc și vieață dela o rumeneală fragedă, care e urmarea sănătății lor și a traiului tignit. Părul cel întunecos ce le încadrează fruntea, salbele de aur puse într'insul și învăltoarele albe, brodate cu aur, contribuie a le ridica și mai mult frumseța lor voluptuoasă. Dar' păcat, că nici la ele frumseța externă nu are ecivalent în frumseța internă. Orizontul lor spiritual este foarte mărginit. Vieața le curge în un „dolce far niente“, din care numai atotputernicul Eros e în stare a le scoate pe câțva timp. Farmecul tinereței nu ține mult și îmbetrânind curând, ele duc pentru restul zilelor o vieață lipsită de plăceri mai alese și nu prea de învidiat.

Literatură și știință.

— „**Dacia Porolisense** cu distinctă privire la Silvania“. Tractat geografic, istoric-epigrafic. Tomul I, de Victor Russu, profesor. Bucuresci 1890. Stabilimentul grafic I. V. Sococ. Edițiunea „Societății geografice române“. Conținutul: Terminii Daciei antice; cucerirea și colonizarea Daciei prin Romani; extensiunea și împărțirea, cu urbile, castrele, stațiunile și mansiunile ei; drumurile romane în Dacia; valul roman dacic; valea Someșului și Silvania antică; descrierea oro-hidro-etnografică și climaterică a Silvaniei; breviarul istoric al Silvaniei; porțile Meseșului; capitala Daciei porolisense cis- și transvalane; a) Porolisul în floare; ordinele și divisiunile civile și militare ale Daciscanilor porolisensi; b) Porolisul în decădere; c) Porolisul în ruine; urmele și monumentele, barbare, romane și mai noue reperte în părțile orientale, cisvalane (cismeseșene); zei; cultul divin și ordurile sacerdotale în Dacia; a) zei gintelor majori; zei consenți; zei selecti; b) zei gintelor minore: zei indigeți; zei șemoni; zei personificați; zei peregrini; c) ministrii sacrelor în Dacia. Se poate procura cu 1 fl. v. a. (2 lei) dela secretariatul „Societății geografice române“ din Bucuresci. Strada Vestei Nr. 4. (România). — **Amintiri din Ardeal** publică dl. K. Horsovsky (I. Liska) în revista cehică ilustrată „Zlata Praha“ (Praga de aur) Nr. 15 ss. În aceste amintiri autorul, care ca sublocotenent în rezervă a petrecut în anul trecut prin Ardeal,

se ocupă și de poporul român, încercând a informa fără preocupățiune pre cetitorii revistei despre starea noastră actuală politică, socială și culturală. Mai ales femeile române, „cu temperamentul lor voios, cu naivitatea și încrederea lor copilărească, cu iubirea lor de muncă și cu simțul pentru vieața familiară“, sunt cu multă căldură tractate. — **Conferențe publice** asupra cestjionilor de igienă și bacteriologie de un interes general se vor ține la Institutul de bacteriologie din Bucuresci. Prima conferență a fost la 13/25 Martie a. c. — „**România Musicală**“, revista literară-musicală din Bucuresci, cuprinde în nrul seu dela 1 Martie prelungă: „O privire asupra muzicii la cei vechi“, o dare de seamă despre reprezentația operei „Ernani“, „Cercetări“, „Din vieața lui Mozart“, „Musica“ (amintire), „Dare de seamă despre concertul Sauer“ ș. a. și un suplement: „Despre armonie și compozițiune“ în limba franceză și germană.

Teatru, muzică și arte preste tot.

— **Opere române.** La teatrul național din Bucuresci se vor presenta în stagiunea viitoare și trei opere cu libret român și cu muzica de artiști din România. Aceste opere vor fi: 1. De dl. Ed. Wachmann, directorul conservatorului, cu libretul de dl. Obedenaru. 2. De reposatul Dr. Otremba din Iași, cu libretul dlui Beldiceanu. 3. De dl. Mauriciu Cohen. — **N. Dinicu**, tinerul violoncelist român, care și-a câștigat în România o reputație bine întemeiată de artist pe instrumentul seu, a luat parte activă la un concert, dat la 12 Aprilie n. în sala dela „Musikverein“ din Viena, de celebra cântăreață **Adelina Patti**, care după un interval de șese ani s'a prezentat earăși inaintea publicului vienez, pentru al fascina prin vocea ei admirabilă și prin arta ei neîntrecută în cântare. „Că“, dice „N. Fr. Presse“, „atenția generală a fost absorbită cu totul de Patti, în defavorul celorlați concertanți, se înțelege de sine. Cu atât mai presus a u deci se așteptieze d-șoara **Ella Pancera** și violoncelistul **Dinicu** aplausele, de care s'au făcut părtași în această seară pentru prestațiunile lor“.

Higienă cosmetică.

— **Oțet de viorele.** Un mijloc nevinovat și ieftin pentru a-și parfuma odăile, dulapurile de rufe, garderobele ș. a. este oțetul de viorele. Fiind tocmai timpul viorelelor, eată cum cu înlesnire își poate pregăti ori-cine acest ieftin parfum: Uplem o carafă obicinuță pe jumătate cu viorele și turnăm preste ele oțet bun. Acesta primesc colorarea vînătă a viorelelor și mirosul lor.

Stropind din acest oțet cu o stropitoare fină prin odăi, sau punându-l în sticle cu gîtul larg și destupate în dulapuri, sau turnând câteva picături în apa cu care ne spălăm, ajungem cu înlesnire a împărtăși tuturor acestora plăcutul parfum al viorelelor.

De toate și de pretutindeni.

— **O sərbare comemorativă** a ținut regimentul c. și r. de infanterie Nr. 33, care își are cercul de întregire în Arad și în majoritate covârșitoare se compune din Români, în ziua de 23 Martie la Arad. În această zi se împliniră adecă 42 de ani, decând acest regiment s'a ilustrat în istoria războaielor austriace prin o rară vitejie în luptele dela Mortara și Novara din anul 1849, luând cu asalt poziția cea mai puternică a inamicului, ceea-ce a avut ca urmare resfrângerea totală a lui, ear' după trei

dile încheierea unui armistițiu și mai târziu a păcii. Sărbărea s'a început prin un serviciu divin urmat de discursuri în limba germână, română și maghiară, prin care s'a arătat însemnătatea zilei, s'a continuat prin distribuirea de premii în bani din fundațiunea contelui Gyulay la suboficieri și soldați cu conduită mai bună și s'a încheiat prin un banchet al corpului oficerilor și prin jocuri aranjate de soldați. — La congresul etnografic, ce se va întruni în Viena, societatea română de geografie își va trimite ca reprezentanți ai sei pe dnii I. G. Lahovary și Gr. Tocilescu, pentru a lua parte la congresul de etnografie balcanică. — Societatea „Transilvania” din București și-a ținut adunarea sa generală ordinară sub presidiul dlui P. Cernătescu, profesor de universitate. Averea societății se urcă la 200.000 franci, din venitul cărora se dau burse la studenți lipsiți de mijloace de aici dela noi. Chiar și de present se află câțiva tineri susținuți de societate pentru studii la Viena. — Un foc mare a nimicit aproape cu totul frumoasa comună română Iosășel din comitatul Aradului. Paguba totală trece preste 60.000 fl. Un comitet s'a constituit sub presidiul preotului G. Costina, pentru adunarea de ajutoare în favorul celor nenorociți.

Cronica săptămânii.

— Cu privire la afacerile interne, ocupă încă tot proiectul de lege pentru reforma administrațiunii atenția publică. Comitetul administrativ al camerei continuă discuțiunea asupra lui, și cu ocaziunea aceasta s'a observat o conglăsuire semnificativă între ministrul-president Szapary și conducătorul opoziției moderate, contele Apponyi, față cu părerile tinerului Stefan Tisza. Acesta adevărat a stăruit, ca comiții supremi să nu fie constrinși a locui în rezidența comitatului și ca să nu se pretindă dela ei o cualificațiune oare-care, precând atât ministrul-president, cât și conducătorul opoziției moderate au fost de acord în combaterea părerii lui Tisza. Agitația pornită în contra proiectului de reformă administrativă a slăbit mult, chiar și stânga extremă nu mai ține struna așa întinsă ca la început. — Asupra făptuitorilor atentatului în centra ministrului bulgar Beltceff, cu toate stăruințele puse de guvernul și poliția bulgară nu s'a putut scoate până acum nimic pozitiv la iveală. Și tocmai această împregiurare întăresce tot mai mult credința, că atentatul este un produs al agitațiunii partidului panslavist, spriginit de Rusia. Din incidentul atentatului principele Ferdinandia adresat o scrisoare dlui Stambuloff, în care, blamând aspru prevrășmașii din lăuntru și din afară ai țerei, care cred, că prin asasinare vor isbuti în planurile lor, își exprimă bu-

curia, că dinsul (Stambuloff), „primul consilier și excelentul colaborator al seu (al principelui) în silințele pentru neațărarea Bulgariei” a scăpat ca prin minune de mâinile răufăcătorilor, care, ca „instrumente ale vrășmașilor țerei”, speră că vor fi descoperiți și pedepsiți după-cum li-se cuvine. Foile rusesci, care stau aproape de cercurile conducătoare, se înțelege, declină dela aceste ori-ce legătură cu făptuitorii atentatului, susțin însă, că și mai departe Rusia va observa atitudinea sa de până acum, adevărat nu va recunoasce de legală starea de lucruri din Bulgaria, dar' nu va întreprinde ceva, pentru a o delătura. Pe de altă parte însă se susține cu multă hotărâre scirea, că Rusia, s'ar pregăti pentru o acțiune, care ar pute jigni pacea europeană. Ca semn pentru o astfel de acțiune se privește împregiurarea, că în Rusia-vestică ar fi grămadite trupe în număr neobicinuit de mare și că în estan se vor ține acolo manevre pe o scară, cum nu s'au mai ținut până acum.

Ghicitura triunghiulară

de Maria Doboș.

	1	2	3	4	5	6	7
1	A	A	A	A	A	I	I
2	I	I	I	I	M	M	
3	N	N	N	N	O		
4	O	O	O	R			
5	R	R	R				
6	S	S					
7	S						

Literele se se așează în cuatele corespunzătoare astfel, ca citite orizontal și vertical să compună următoarele cuvinte:

1—1 o țeară; 2—2 termin din geografie; 3—3 Un fel de bumbac; 4—4 o parte a pământului; 5—5 ceva compus din aburi; 6—6 o plantă; 7—7 o literă din alfabet.

Correspondența foii.

— I. C., Gladna-rom. și A., Sara-vale: Întârziat. — „Hora”, C.-Mănăștur: Am primit; vor urma la timpul seu; partea întâi din articol despre femei însă e prea lungă în comparație cu partea din urmă. — T. D., Somoscheș: Toate nu le vom pute folosi. — H. B., Blaj: În posesiile d-tale se cunoasce destul de aievea influența lui Eminescu; dar' pentru-ca și în imitare să se cunoască inspirația și arta poetică, va fi bine să mai așteptăm și să mai studiam.

Cu 1-a Aprilie v. 1891

se începe

Abonament nou

la

„FOAIA ILUSTRATĂ”.

Abonamentele se fac cu multă înlesnire atât în monarchie, cât și în România prin mandate postale (*Posta-utalvány — Post-Anweisung*).

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonenți sânt rugați a ne comunica eventual prelungă localitatea unde se află și **posta ultimă**; ear' domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fășile, în care li-s'a trimis foaia până acuma.

Administrațiunea „Foaii Ilustrate”.

Exemplare complete dela începutul anului se mai pot căpeta la administrațiune.

Editura Institutului Tipografic, societate pe acții în Sibiu. — Redactor responsabil: Dr. D. P. Barcianu.

Tiparul Institutului Tipografic, societate pe acții în Sibiu, sub responsabilitatea lui Ioan Popa Necșa.